

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI
CENTRUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM ȘI EVALUARE ÎN
ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

LIMBA ȘI LITERATURA MAGHIARĂ
BACALAUREAT 2009

PROBA ORALĂ

MODEL DE SUBIECT TÉTELMINTA A SZÓBELI VIZSGÁRA

Instrucțiuni

- Fiecare bilet de examen se compune din două subiecte (I. și II.).
- Subiectul I. va conține un text la prima vedere ale cărei cerințe se referă la: comentarea ideilor textului, exprimarea unor opinii personale legate de mesajul textului etc.

Megjegyzések

A szóbeli vizsga feladatlapján két feladat található.

I. Szövegértési feladat: szövegértelmezés első látásra, megadott szempontok alapján **(50 pont)**

A feladat szerkezete: az értelmezésre szánt szöveg és a rá vonatkozó három kérdés. A kérdések szempontrendszere a következő képességeket, kompetenciákat kéri számon:

- az adott szöveg logikai-jelentésbeli szerkezetének feltérképezése, értelmezése
- az információk kiválasztása, rendszerezése a megnyilatkozás tárgyának, funkciójának és irányának megfelelően
- személyes álláspont kialakítása az adott szöveg információival, jelentésével kapcsolatban
- különböző szövegértelmezési eljárások alkalmazása a szövegtípusnak megfelelően (lásd az *Érettségi követelményrendszer* I. fejezetének 2. és 3. alpontjában feltüntetett szövegtípusokat)
- az *Érettségi követelményrendszer* I. fejezetében feltüntetett kompetenciák gyakorlatban való alkalmazása.

Feladattípusok:

- a szövegben közvetlenül megtalálható tény, adat, megállapítás, érv, álláspont azonosítása
- a szöveg grammatikai, stilisztikai jellemzői; ezek szövegbeli funkciójának megállapítása
- a szöveg kommunikatív sajátosságainak észrevétele
- a szöveg típusának megállapítása annak formai/tartalmi jegyei alapján
- a cím és a szöveg viszonyának értelmezése
- a szöveg jelentése, jelentésrétegeinek kifejtése
- a szövegbeli logikai, tartalmi kapcsolatok feltérképezése
- a szövegbeli utalások, hivatkozások szerepének megállapítása
- a szöveg szerkezete, a szerkesztésmód, a felépítés által közvetített jelentés kifejtése
- vázlat, tematikai háló készítése (A vázlatkészítés, illetve az összefoglalás által kívánt fő képességek: a kulcsszók feltárása, a tematikus háló [„téma - réma viszony”] követése, a tételmondatok felismerése a különböző szövegegységekben, a témaváltás követése, az előre- és visszautalások követése, a kihagyások érzékelése, az ismert és az új közlés elkülönítése)
- önálló következtetés, álláspont megfogalmazása
- a szöveg témájához, a szövegben megjelenített álláspontokhoz kapcsolódó önálló rövid beszédmű megfogalmazása a műfaji normák követésével (lásd *Érettségi követelményrendszer* I. fejezetének 2. és 3. alpontját)
- a szöveg rövid, esetleg adott szempontú vagy adott címzettnek szóló összegzése (tömörítése)
- a különböző nyelvváltozatok felismerése és használata
- érvelés szóban és írásban a szöveg egy álláspontja mellett/ellen
- a stílustalanságok, stílusterések felismerése, kijavítása
- helyesírási hibák felismerése, kijavítása
- bármilyen egyéb feladat, amely az *Érettségi követelményrendszer*ben található kommunikációs kompetenciákat méri.

II. Olvasott irodalmi műhöz kapcsolódó feladat (40 pont)

A feladatnak figyelembe kell vennie:

- az *Érettségi követelményrendszer*ben megfogalmazott kompetenciákat (lásd a II–III. fejezetet)
- a vizsgázók életkori sajátosságait.

A feladat megfogalmazásában meg kell jelölni tájékoztató céllal, zárójelben **legalább két-három** olyan alkotást (amennyiben lehetséges), amely a kérdés követelményeinek megfelel. Ennek kritériumai:

- hangsúlyozni kell a **tájékoztató jelleg**et, a vizsgázó nem köteles ezen alkotások közül választani a kérdés/kérelem megválaszolásakor, valamint nem köteles ismerni ezeket a műveket
- hangsúlyozni kell azt a tényt, hogy a vizsgázónak **csak egyetlen** alkotáson keresztül kell kifejtenie a feladatban megfogalmazottakat
- a megjelölt művek alkotóinak szerepelniük kell az *Érettségi követelményrendszer*hez csatolt szerzőlistán
- lehetőleg a vizsgázók által tanulmányozott művek legyenek (vagyis szerepeljenek a tantervekhez csatolt *Szövegjavaslatok* listán, valamint évfolyamonként az alternatív tankönyvek mindegyikében)
- egy szerzőtől több mű is megjelölhető

Model de subiect – Tétel minta:

I. Olvassa el figyelmesen a következő szöveget, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

„...Mert tudod, valahogy így van ez: az ember jár-kei a világban, mint valami nyugtalan vadállat, és valamit keres. De alighogy megtalálja, már hasznat akar belőle, és ezzel el is rontja a dolgokat. Mert a világ nem arra való, hogy szép legyen, békés legyen, jó legyen. Hogy élni lehessen benne, fáradsággal, de haszon nélkül. Mert az élet értelme a szép. És a haszon a leghasznontalanabb szó, amit az ember valaha is kitalált. Pedig ma már annyira van vele, hogy ha valami szépet meglát, nyomban arra gondol: mi hasznom lehetne ebből? S ezért van az, hogy amit ilyen céllal fölépít, az hamarosan le is dől. Legtöbbször egy másik ember dönti le, aki irigyli a hasznat, és a helyén nem marad más, csak egy folt csalán: az ember örök nyoma”.

(Wass Albert: *A funtinelli boszorkány*)

- a. Melyik stílusrétegbe tartozik a szöveg? Indokolja válaszát a stílusréteg szövegbeli jellemzőivel!
- b. Emelje ki a szöveg tételmondatát és kulcsszavait!
- c. Mi a véleménye a szövegbeli szépség és hasznosság ellentétéről?

II. Mutassa be a megszakítottság alakzatait (elhallgatás, kihagyás, nézőpontváltás) egy választott epikus alkotásban (pl. Mikszáth Kálmán: *A bányai csoda*, Móricz Zsigmond: *Az Isten háta mögött*, Ottlik Géza: *Iskola a határon* – vagy más epikus alkotásban)!

Barem de notare – Az értékelés szempontjai

I. tétel	50 pont
A. helyes válaszok	20 pont
• megközelítőleg helyes válaszok	10 pont
• helytelen válaszok	0 pont
B. megfelelő nyelvhasználat (a szövegértelmezés fogalmainak megfelelő használata)	20 pont
• a fogalmak ismerete, részben megfelelő használata	10 pont
• helytelen fogalom- és nyelvhasználat	0 pont
C. a szövegrészlet szép, kifejező felolvasása	10 pont
• helytelen, akadozó felolvasás	0 pont
II. tétel	40 pont
A. a kérdés szempontjainak helyes kifejtése	20 pont
• a szempontok figyelembe vétele, megközelítőleg helyes kifejtése	10 pont
• a szempontok figyelmen kívül hagyása	0 pont
B. a választott irodalmi mű ismerete	10 pont
• a vizsgázó egyetlen olyan irodalmi művet sem ismer, amely megfelelne az adott szempontoknak	0 pont
C. megfelelő nyelvhasználat (a kérdés követelményeinek megfelelő fogalmak helyes használata; szép, érthető, összefüggő beszéd)	10 pont
Megjelenés	10 pont
ÖSSZESEN	100 pont